

FAKTA OM RØGFRI MILJØER

Rygeloven beskytter ikke tilstrækkeligt mod tobaksrøg. Det er bl.a. tilladt at ryge i dagplejehjem, og på små værtshuse, og der er ikke forbud mod rygning i skoletiden. Ved at fjerne undtagelserne i rygeloven og indføre røgfri skole- og pasningstid sikrer man børn og unge beskyttelse mod tobaksrøg og mindsker risikoen for, at de begynder at ryge.

ANBEFALINGER

- **Indfør røgfri skoletid og røgfri pasningstid** på skoler og institutioner med optag af børn og unge under 18 år. Små børn skal sikres et røgfrit miljø i dagpleje, vuggestuer, børnehaver og andre dagtilbud. Det kan ske ved indførelse af helt røgfri dagplejehjem, også uden for åbningstidene, og røgfri arbejdstid for personalet¹.
- **Fjern undtagelserne i Lov om røgfri miljøer.** Ved at fjerne undtagelserne i rygeloven, bliver tobaksrøg i mindre grad en del af hverdagen for børn, unge og voksne. Det gælder små værtshuse, hvor også unge er kunder og medarbejdere, rygerum på arbejdspladser, rygning i dagplejehjem, på erhvervsskoler, væresteder, i plejesektoren, i erhvervskøretøjer m.m.^{1,2}.
- **Beskyt børn og unge mod udsættelse for tobaksrøg i privatsfæren** gennem oplysningskampagner til forældre og evt. lovgivning, der forpligter børns omsorgspersoner til at beskytte børn og unge mod passiv rygning¹.

Rygning i børn og unges omgivelser

Børn og unge er særligt påvirkelige af normer og adfærd i deres omgivelser. Hvis de færdes i miljøer og hjem, hvor der ryges, vil de opleve rygning som en normal del af voksnes liv. Hvis rygning er en del af børn og unges hverdag, øger det risikoen for, at de selv begynder at ryge⁶. Derudover har børn, der udsættes for tobaksrøg, øget risiko for vuggedød og en række sygdomme, bl.a. mellemørebetændelse, luftvejsproblemer og nedsat lungefunktion⁶.

Hver dag begynder 40 børn og unge under 18 år at ryge⁷. Og hver femte unge dagligryger røg første gang i skolen eller på en efterskole⁸.

Danskerne bakker op om flere røgfri miljøer

- 79 pct. af danskerne bakker op om røgfri skoletid i grundskoler^{3,4}. For ungdomsuddannelser og videregående uddannelser er tallet hhv. 71 og 62 pct.³
- 74 pct. af danskerne mener, at det bør være forbudt at ryge indendørs i dagplejehjem⁵.
- 53 pct. af danskerne bakker op om et forbud mod rygning på små barer og værtshuse⁵.

Røgfri miljøer beskytter børn og unge mod tobaksrøg og rygestart

Lovgivning om røgfri miljøer beskytter mod udsættelse for tobaksrøg, og det giver færre sygdomstilfælde på grund af passiv rygning⁹, bl.a. færre for tidlige fødsler og færre børn, der indlægges med astma¹⁰. Lovgivning om røgfri miljøer er mest effektiv, hvis den er uden undtagelser og yder fuld beskyttelse mod passiv rygning¹¹.

Effektiv rygelovgivning mindsker også risikoen for, at børn og unge selv begynder at ryge. Desuden gør den det nemmere at gennemføre og fastholde rygestop⁶. Når der ikke ryges, hvor børn og unge færdes, ser børnene og de unge færre voksne rollemønstre, der ryger. Rygning bliver mindre socialt acceptabelt, og børn og unge begynder ikke selv at ryge for at være en del af fællesskabet. Dermed etableres der en røgfri norm i deres miljø⁶.

Indførelse af røgfri miljøer vil have størst effekt på børn og unges rygning, hvis det indgår som én blandt mange indsatsforanstaltninger, da børn og unges rygning afhænger af mange faktorer, bl.a. pris, tilgængelighed og markedsføring^{1,2}.

Lovgivning om røgfri miljøer er mest effektiv, hvis den er uden undtagelser og yder fuld beskyttelse mod passiv rygning.

International lovgivning om røgfri miljøer

En lang række lande har indført lovgivning om røgfri miljøer, der yder bedre beskyttelse end den danske. I Norge har man f.eks. indført røgfri skoletid ved lov, der er røgfrit på alle barer og værtshuse, og børns omsorgspersoner er lovmæssigt forpligtet til at beskytte børn mod passiv rygning¹². I andre lande er man gået videre og har indført røgfri miljøer på udendørs områder, f.eks. er der i Sverige pr. 1. juli 2019 røgfrit på udendørsrestauranter, legepladser, sportspladser, togperroner og ved busstoppesteder¹³.

I Frankrig er der ligeledes røgfrit på alle offentlige legepladser¹⁴, og i Storbritannien har man indført forbud mod rygning i biler med børn¹⁵.

¹ WHO Europe, TrykFonden, Kræftens Bekæmpelse, Røgfri Fremtid og Det Europæiske Netværk for Tobaksforebyggelse. Capacity assessment on the implementation of effective tobacco control policies in Denmark. Januar, 2018

² Vidensråd for Forebyggelse: Forebyggelse af rygning blandt børn og unge: Hvad virker? April, 2018

³ Danskernes holdning til tobak. Gallup for Kræftens Bekæmpelse og Hjerteforeningen. 2017

⁴ 16-25-åriges rygevaner. Epinion for Kræftens Bekæmpelse 2016

⁵ Danskernes Udsættelse for tobaksrøg. Gallup for Sundhedsstyrelsen, Kræftens Bekæmpelse, Hjerteforeningen og Lungeforeningen. 2015

⁶ U.S. Department of Health and Human Services. Preventing Tobacco Use Among Youth and Young Adults. A Report of the Surgeon General. Atlanta, GA: U.S. Department of Health and Human Services, Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, Office on Smoking and Health, 2012

⁷ Bendtsen P, Schou Mikkelsen S, S. Tolstrup J. Ungdomsprofilen 2014. Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet. 2015 samt Statens Institut for Folkesundhed. Ugens tal for folkesundhed, uge 36, 2016

⁸ Røgfri Fremtids Ungeundersøgelse 2017 og 2018. Epinion for Kræftens Bekæmpelse og TrykFonden

⁹ Frazer K et al. Legislative smoking bans for reducing harms from secondhand smoke exposure, smoking prevalence and tobacco consumption. Cochrane Database of Systematic Reviews 2016, Issue 2. Art. No.: CD005992

¹⁰ Been et al. Effect of smoke-free legislation on perinatal and child health: a systematic review and meta-analysis. The Lancet, Volume 383, Issue 9928, 1549 - 1560

¹¹ WHO FCTC. Guidelines for implementation of Article 8 of the WHO FCTC on protection from exposure to tobacco smoke (decision FCTC/COP2(7))

¹² Helsedirektoratet. Røykeloven – røykeforbud. <https://helsedirektoratet.no/folkehelse/tobakk-royk-og-snus/roykeloven-regler-om-roykeforbud>

¹³ Sveriges Riksdag. Ny lag om tobak och liknande produkter. 12 december 2018. http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/_H601SoU3

¹⁴ Legifrance. Décret n° 2015-768 du 29 juin 2015 relatif à l'interdiction de fumer dans les aires collectives de jeux. <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000030802699&categorieLien=id>

¹⁵ Department of Health. Equality Analysis. Smoking in private vehicles